

KÖNYVAJÁNLÓ

Mariana Mazzucato:

Mission Economy: A Moonshot Guide to Changing Capitalism

Mi történne, ha a kormányok korunk legnagyobb problémáinak – éghajlatváltozás, betegségek és az egyenlőtlenség – megoldására ugyanolyan merész és rendkívüli erőfeszítéseket alkalmaznának, amelyek 50 évvel ezelőtt a Holdra juttatták az embert?

A COVID-19 pandémia hatására a világ társadalmi és gazdasági kilátásaival kapcsolatos aggodalmak egyre fokozódnak. Van is okunk erre: a Világgazdasági Fórum álláspontja szerint az 1930-as évek óta látott legsúlyosabb gazdasági válsággal nézhetünk szembe. A világjárvány nem csak az utóbbi idők egyik legsúlyosabb közegészségügyi válságát jelenti, hanem súlyos hosszú távú következményekkel jár többek között a gazdasági növekedésre, az államadósságokra, a foglalkoztatásra és az emberi jólétre nézve.

Mariana Mazzucato a University London College professzora. Legújabb könyve, a *Mission Economy: A Moonshot Guide to Changing Capitalism* a Covid utáni világ kiáltványa, amely gyökeresen új módon vizsgálja az előttünk álló nagy kihívásokat. Arra szólítja fel a kormányokat, hogy újból a közérdeket szolgálják, kreatív és vállalkozói szellemben. Arra a kérdésre, hogy miért a kormányok hatalmas piacformáló erejére összpontosít, azzal érvel, hogy maga a kapitalizmus is újraépíthető lenne abból a célból, hogy a magánnyereség helyett a közérdeket szolgálja.

Ez nem jelenti azt, hogy Mazzucato a magánszektornek ne szánna szerepet. Az államnak azonban ahelyett, hogy pusztán a magánszektor segítője maradna, vezető szerepet kell vállalnia és partnerséget kell kialakítania azzal a céllal, hogy úgy alakítsa a jövőt, hogy az szembe tudjon nézni a 2008 óta globális szinten tapasztalt új kihívásokkal, mint például az éghajlatváltozás és a társadalmi fejlesztési célok eléréséért folyó verseny. "Ma égető szükség van egy 'küldetésorientált' megközelítésre – az állami és a magánszektor közötti

partneri kapcsolatokra, amelyek célja a kulcsfontosságú társadalmi problémák megoldása" – írja az olasz-amerikai közgazdász, aki Giuseppe Conte előző olasz miniszterelnök különleges tanácsadója volt, és az ország államilag támogatott közhasznú testületének, az Enel-nek a tagja.

A könyv címét is ez a "küldetésorientált" megközelítés ihlette, pontosabban John F. Kennedy elnök küldetése, hogy embert juttasson a Holdra. A *Mission Economy* a NASA Apollo-programjának történetét és az abból levonható tanulságokat meséli el. "Az Apollo-küldetés végrehajtásához több száz összetett problémát kellett megoldani. Míg néhány megoldás működött, sok kudarcot vallott. Minden a kormány és a magánvállalkozások közötti szoros partnerségből jött létre: egy céltudatos együttműködésből."

De a *Mission Economy* nem egy nosztalgikus beszámoló egy jobb tegnapról. Mazzucato szisztematikusan lebontja a megtört status quo védelmére használt érveket, majd egy új megközelítés pilléreit kínálja fel. Az új technológiák kifejlesztésében a kormányok, nem pedig a vállalkozások vállalják a nagy kockázatot. A piacok nem valamiféle égi alkotások, szabályaik újraírhatók. Ezért pusztán stabilizálás helyett, ő már régóta hangsúlyozza, hogy a kormányoknak kell aktívan létrehozni és alakítani a piacokat. (Ez az első könyve, A vállalkozói állam témája is.) Szerinte a kormány mint vállalkozás koncepciója inkább ártalmas, mintsem hasznos – és a kiszervezés gyakran értékromboló hatással bír és csökkenti az állam alapvető képességeit is. A kormány feladata az, hogy "megbillentse a játékkeret" egy olyan irányba, amely a társadalom egészének jó.

Elmondása szerint a *Mission Economy* mint egy "hogyan" útmutatóként szolgálhat azoknak a politikai döntéshozóknak, akik fel akarják szabadítani az állam teljes potenciálját a 21. század néhány nagy kihívásának megoldására. Habár Mazzucato projektje ambiciózus, egyszer már működött: az ember el is jutott a Holdra.

Maria Mazzucato: Mission Economy: A Moonshot Guide to Changing Capitalism. Allen Lane, 2020, 272 p.

Bp, 2021. július 27.

Koch Anna